

INNY NIE ZNACZY GORSZY

na przykładzie wybranych utworów literackich

ZNACZENIE SŁOWA „INNY”

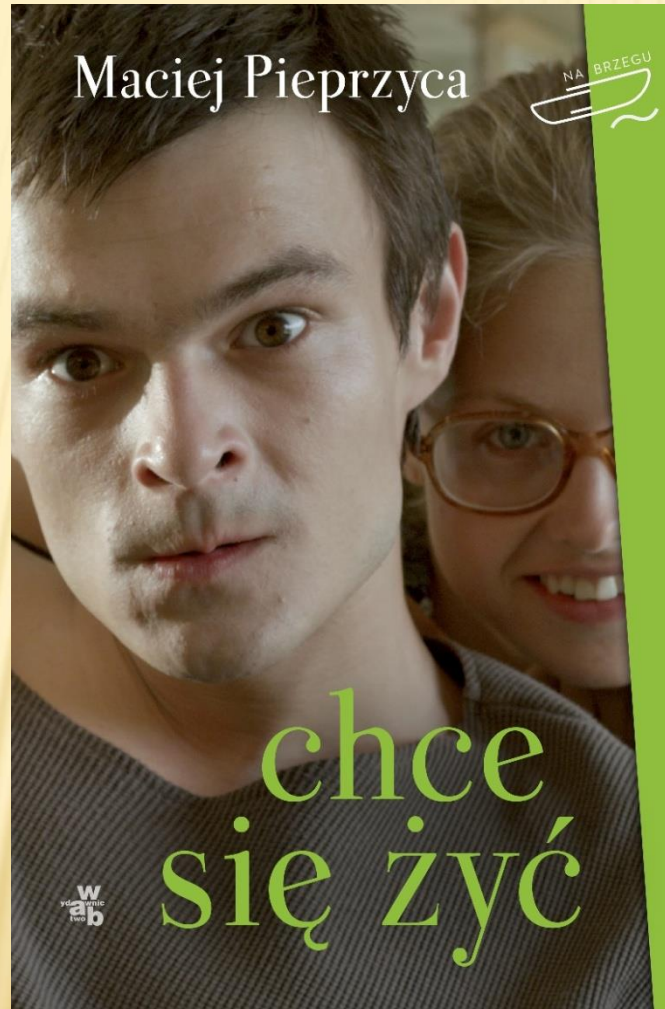
Wg SJP słowo „inny” ma wiele znaczeń. Między innymi: nie ten sam; drugi, pozostały; nie taki sam, różny, zmieniony, nowy lub potocznie: dziwny, nienormalny. Często jest także używane w znaczeniu: wyróżniający się; odbiegający od normy, reguły. I w tym kontekście przyjrzymy się temu wyrazowi.

UTWORY WYKORZYSTANE DO OMÓWIENIA TEMATU

- ✘ „chce się żyć” Maciej Pieprzyca
- ✘ „Niepełnopsrawność” C. Barnes, G. Mercer
- ✘ „Księgarz z Kabulu” Åsne Seierstad

„CHCE SIĘ ŻYĆ”

ZARYS FABULARNY

Chce się żyć to niepokorna opowieść o ogromnej woli życia osoby skazanej przez świat na milczenie z powodu strasznej choroby – porażenia mózgowego. Opowieść Mateusza nie ogranicza się jednak do jego zmagania z przeciwnościami. Mateusz, jak każdy inny chłopiec, a później mężczyzna, przeżywa trudy dorastania, pierwszą miłość, tęsknotę i samotność.

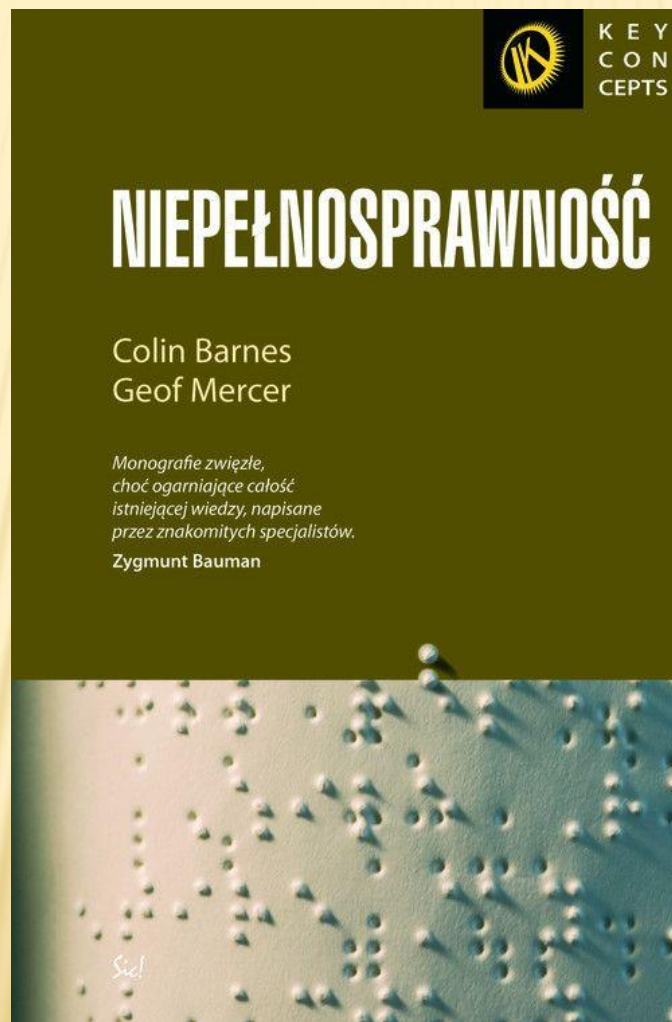
Na podstawie tej samej historii powstał film wyreżyserowany przez Macieja Pieprzycę.

MOTYW INNOŚCI W UTWORZE

Ukazana jest tutaj inność polegająca na niepełnosprawności fizycznej. Bohater utworu – Mateusz Rosiński choruje na porażenie mózgowe. I choć „prawidłowo rozwijał się intelektualnie, jednak jego ułomne ciało nie pozwalało mu na komunikację ze światem.” Ta świadomość intelektualna powodowała między innymi to, że sam zdawał sobie sprawę ze swojej inności. I to już od najmłodszych lat. Świadczą o tym słowa: „Tego dnia zrozumiałem, że nie jestem jak inne dzieci.”

W całej książce znajduje się mnóstwo porównań, główny bohater cały czas obserwuje jak dorasta jego rodzeństwo, jak zachowują się inni ludzie.

„NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ”

ZARYS TEMATYCZNY

Książka podkreśla wykluczenie ludzi niepełnosprawnych i ich marginalizację w najważniejszych obszarach społecznej aktywności w różnych kontekstach historycznych i kulturowych, takich jak: życie rodzinne, prawa reprodukcyjne, edukacja, zatrudnienie, rozrywka, wizerunki kulturowe i polityka. Analiza Barnesa i Mercera koncentruje się na niepełnosprawności jako formie społecznej opresji, podobnej do tej, jakiej doświadczają kobiety, mniejszości etniczne, rasowe oraz seksualne. Kluczowe kwestie poruszone w książce to: teoria niepełnosprawności, perspektywa historyczna i porównawcza, doświadczanie upośledzenia i niepełnosprawności, profesjonalna i polityczna interwencja w życie ludzi niepełnosprawnych, polityka niepełnosprawności, polityka społeczna i obywatelstwo, kultura niepełnosprawności.

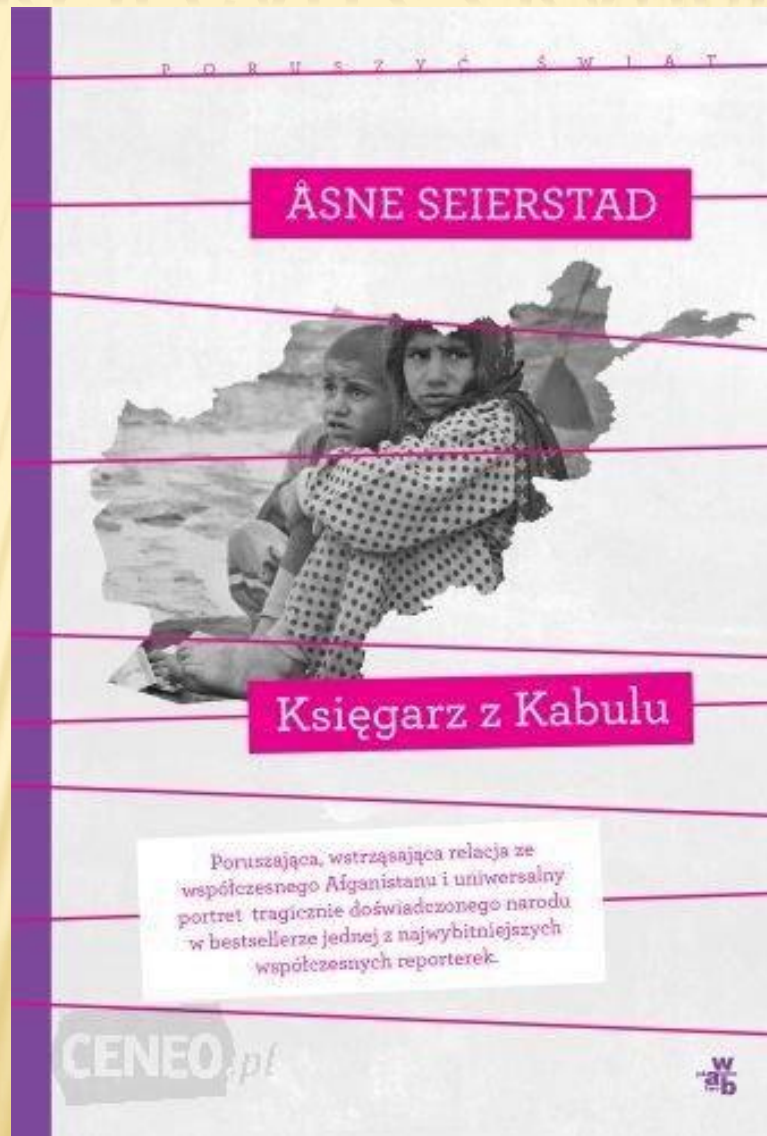

MOTYW INNOŚCI W UTWORZE

Cały utwór poświęcony jest niepełnosprawności, która zgodnie z obiema, wyżej wymienionymi książkami jest często postrzegana jako inność. Ten motyw przewija się cały czas, zwłaszcza w rozdziale o „Kulturowych wizerunkach niepełnosprawności”.

Dodatkowo, ważnym wg mnie fragmentem książki, jest rozdział o eugenice, bo pokazuje do czego może prowadzić chęć pozbycia się wszelkiej inności np. niepełnosprawnych.

„KSIĘGARZ Z KABULU”

ZARYS FABULARNY

Młoda norweska dziennikarka trafiła do Kabulu jesienią 2001 roku, w ostatnich dniach panowania talibów. W zrujnowanym mieście poznała Sułtana Chana, księgarza, wydawcę i niezwykłego człowieka, który od lat trwa przy swym zawodzie, mimo nieustannych szykan i represji ze strony kolejnych reżimów. Elegancki, wykształcony mężczyzna, pełen pasji i szczerego uwielbienia dla sztuki, potrafiący godzinami rozmawiać o kulturze swego narodu. Dziennikarka przyjęła zaproszenie Chana i przez trzy miesiące uczestniczyła w życiu jego rodziny. Tak powstała niezwykła, poruszająca opowieść o Afgańczykach, ich codziennym życiu i obyczajach, szokujących przybysza z Europy.

MOTYW INNOŚCI W UTWORZE

Coś, co nie jest innością dla naszego kręgu cywilizacji chrześcijańskiej, może być inne dla innych kultur. Chrześcijanie opierając się na Biblii, wyznają równość ludzi („Nie masz Żyda ani Greka, nie masz niewolnika ani wolnego, nie masz mężczyzny ani kobiety; albowiem wszyscy jedno jesteście w Jezusie Chrystusie.” Ga 3, 28). Jednak jak pokazuje książka, nie wszędzie tak jest. W krajach muzułmańskich kobiety postrzegane są jako gorsze, a więc inne. Nie mają takich samych praw jak mężczyźni, zarówno w kwestiach jurysdykcyjnych, jak i społecznych.

BIBLIOGRAFIA

- × <https://sjp.pl/inny>
- × <http://news.o.pl/2013/09/02/maciej-pieprzyca-chce-sie-zyc-wydawnictwo-wab/#/>
- × <https://ksiegarnia.pwn.pl/Niepelnosprawnosci,68737201,p.html>
- × <http://www.empik.com/poruszyc-swiat-ksiegarz-z-kabulu-seierstad-asne,p1119214656,ksiazka-p>

NA PODSTAWIE POWYŻSZYCH KSIĄŻEK, ODBYŁA SIĘ DYSKUSJA O INNOŚCI ZAKOŃCZONA PODSUMOWANIEM W POSTACI PRAC GRAFICZNYCH.

